

Kurs i hållbar diagnostik 12–14 november 2025

Hur ska man veta vilka av våra insatser i vården som är meningsfulla? Hur driver vi diagnostik som faktiskt gynnar patienten och är hållbar på sikt? Vad är den praktiska innebörden av begrepp som överdiagnostik, lågvärdevård och överanvändning av medicinska resurser? Om detta och mycket annat handlar denna kurs, där du med föreläsare och kollegor skaffar dig verktyg för att fatta beslut som är till nytta för dig själv och dina patienter. Efter kursen har du den kompetens som behövs för att jobba med Kloka Kliniska Val i din organisation!

SFAMs kurs i hållbar diagnostik gavs första gången i januari 2025 och platserna tog snabbt slut. Nu finns det nya chanser men kursplatserna är begränsade och först till kvarn gäller!

NÄR: Den 12–14 november 2025
VAR: Elite Hotel Marina Tower, Stockholm
KURSAVGIFT: 10 500 kronor exkl moms
 (i kursavgiften inkluderas förtäring)
ARRANGÖR: Svensk Förening för Allmänmedicin
ANMÄLAN: Senast den 10 oktober 2025 via
sfam.se/kurs-i-hallbar-diagnostik/

Kurs i hållbar diagnostik 12–14 november 2025

Fokus på patienternas nytta och risk för skada

Studier uppskattar att minst 20% av vårdens insatser sker i onödan. Rädsla för anmälningar och för att frånga riktlinjer leder till “defensiv medicin”. Men kan vi göra färre onödiga undersökningar blir det mindre administration och mer tid till det som verkligen spelar roll för patienterna. Till exempel att ge användbara förklaringsmodeller så att besvär kan förstås. Mer hållbar diagnostik och behandling är bra för patienten, vårdgivaren, sjukvårdssystemet, samhället och planeten.

Kursinnehåll

Genomgång av begreppen *överanvändning av medicinska resurser* och *överdiagnostik* på både individ- och samhällsnivå. Fördjupning kring *överdetektion*, *överdefinition*, *medikalisering* och *sjukdomsmångleri*. Statistiska förutsättningar för medicinska tester. Vidare belyses kopplingen mellan fenomen som *övertestning* och *falskt positiva testsvar*. Kursen varvar interaktiva föreläsningar med grupparbeten. Kursen fördjupar delar av innehållet i kurser i allmänmedicinskt arbetssätt men kan inte ersätta sådana kurser.

Kursmål

Målet är att du efter kursen ska ha fördjupad kunskap om överanvändning av medicinska resurser och överdiagnostik, hur olika aspekter av lågvärdevård är relaterade till varandra, samt vilka drivkrafterna bakom dem är. Kursens syfte är att leda till praktisk förändring genom att tillhandahålla verktyg som motverkar defensiv medicin och okritisk användning av riktlinjer. Som exempel på förändringsarbete tar vi upp Choosing Wisely och den svenska varianten Kloka Kliniska Val. Se även stycket Detaljerade kursmål nedan!

Målgrupp

Främst ST-läkare och specialister i allmänmedicin, men kollegor från andra specialiteter är också välkomna!

Förhandskunskaper

ST-läkare eller specialistläkare. Genomförd kurs i allmänmedicinskt arbetssätt är en fördel men ej krav för deltagande.

Kursupplägg

Genom teoretiska föreläsningar och handledarledda grupparbeten kommer kursen att ge en bredare kunskap och förståelse för överdiagnostik och överanvändning av medicinska resurser, men också motivation att använda kunskapen för att driva förändringar på enheten du jobbar, i enskilda patientmöten och på strategisk nivå.

Kursplats

Elite Hotel Marina Tower, Stockholm (~30 minuters lokaltrafik från Sthlm Central).

Schema

12 november kl 13.00–17.30

13 november kl 08.30–16.30

14 november kl 08.30–15.00

Kurs i hållbar diagnostik 12–14 november 2025

Resa & boende

Resa arrangeras av kursdeltagarna själva. Boende kan bokas tillsammans med anmälan och kostnad för det tillkommer då utöver kursavgiften.

Kursavgift

I kursavgiften på 10 500 SEK inkluderas fika förmiddag och eftermiddag, middag dag 1 och 2 samt lunch dag 2 och 3.

Kursansvariga

Oskar Lindfors, specialistläkare i allmänmedicin, Järpens hälsocentral, Region Jämtland Härjedalen.

Sofia Zettermark, ST-läkare i allmänmedicin, medicine doktor i socialmedicin, Hjällbo Vårdcentral, Västra Götalandsregionen & Socialepidemiologiska enheten, Lunds Universitet.

Arrangör

Kursen ordnas av Svensk förening för allmänmedicin (SFAM) genom Rådet för hållbar diagnostik och behandling (SFAM-H).

Anmälan

Anmälan sker på [denna länk](#) senast 10 oktober 2025. Anmälan är bindande men kan överlåtas till kollega inom samma organisation. Din organisations fakturauppgifter inklusive referensnummer och uppgifter behövs för elektronisk fakturering. Denna information samt länk till anmälan finns även på: sfam.se/kurs-i-hallbar-diagnostik/

Kurs i hållbar diagnostik 12–14 november 2025

Detaljerade kursmål

Önskat utfall för deltagaren

Kunskap

- Ökad kunskap om medikalisering, defensiv medicin och andra kunskapsteoretiska begrepp av relevans för prioritering och dagligt kliniskt arbete i en verksamhet där behov och krav överstiger resurser
- Få verktyg för verka för en ökad nyttobalans i det dagliga kliniska patientarbetet, såväl som på strategisk nivå inom den egna verksamheten och inom andra aktörer relevanta för vårdutvecklingen
- Få verktyg för att analysera såväl sin egen kliniska praktik som verksamhetens utfall, för att ge förutsättningar till kontinuerlig personlig kompetensutveckling samt att förstå och utveckla verksamheten
- Ökad trygghet i yrkesrollen gällande navigation av medicinska riktlinjer, tester och patientönskemål och därmed bli bättre på att hantera osäkerhet i patientarbetet
- Bättre förståelse av risk-nytta samt träffsäkerheten av olika medicinska undersökningar och bättre förmågor att förmedla detta

Färdigheter

- Kunna identifiera överdiagnostik/lågvärdevård vilket gör det möjligt att till exempel avvisa en dålig remiss till vårdcentral
- Hantera patienters frågor och önskemål som avspeglar medikalisering, känna sig säkrare
- Kunna kommunicera mått på risk (nytta/skada) och osäkerhet i estimat till patienter på ett effektivt sätt
- Hantera osäkerhet (epidemiologisk, existentiell), göra deltagarna mer säkra i att undvika defensiv medicin

Förståelse

- God förståelse för de statistiska begreppen inom överanvändning av medicinska resurser (övertestning, överdefinition, överdetektion och överbehandling) samt inom oönskade utfall av utredningar och behandlingar (bland annat falskt positiva utfall, icke-relevanta fynd/incidentalom, felbehandling, feldiagnostik)
- Förstå mått på risk (skada och nytta), träffsäkerhet i studier och diagnostiska fynd
- Förstå mått på risk (nytta/skada) och osäkerhet i estimat om diagnostiska fynd och effekten av behandling

(fortsätter)

- Förstå hur definitionen av sjukdomar går till och hur den förhandlas, vad som påverkar och ge några exempel
- Förstå begreppet (bio)(över)medikalisering och kunna ge några exempel

Önskat utfall för patient och samhälle

- Minskad risk för skadeverkningar av medicinska insatser som har låg eller negativ nyttobalans
- Inte sjukliggöra i onödan, undvika sämre mående av skadliga förklaringsmodeller, verka för salutogena förklaringsmodeller – ökad hälsa i befolkningen
- Risken för undanträngningseffekter minskar och resurser frigörs därför för fler nödvändiga medicinska interventioner kan göras
- Ökad kostnadseffektivitet gällande ändliga gemensamma resurser